

วิธีการกินอาหารในผู้ป่วยที่ใส่ท่อไหลอดอาหาร

1. ควรรับประทานอาหารช้าๆ และเคี้ยวให้ละเอียด ในกรณีอาหารที่เป็นชิ้นควรหั่นให้เป็นชิ้นเล็กๆ
2. ควรแบ่งมืออาหารออกเป็นมื่อย่อยๆ 5 - 6 มื้อ/วัน
3. อาหารที่รับประทานควรมีลักษณะเหลวและละเอียด เพื่อง่ายต่อการกลืนและลำเลียงของอาหารผ่านทางท่อที่ใส่ไว้
4. ควรดื่มน้ำบ่อยๆ ในระหว่างที่กินอาหารและหลังจากที่กินอาหารเสร็จ
5. ในกรณีที่ต้องรับประทานยา ควรเลือกยาที่เป็นยาน้ำ ยาที่บดได้ หรือยาที่ผสมน้ำดื่มได้
6. อาหารที่ควรหลีกเลี่ยงหลังจากที่ใส่ท่อขยายหลอดอาหารแล้ว เช่น อาหารที่ไม่สามารถเคี้ยวให้เป็นชิ้นเล็กๆ ได้ (ลูกชิ้น, ขนมปัง, ไข่ต้มที่เป็นลักษณะก้อนแข็ง, ผลไม้ที่มีชิ้นใหญ่ๆ เช่น สับปะรด ส้ม องุ่น ใฝ่ผักต่างๆ เป็นต้น)

เมื่อไรต้องติดต่อทางโรงพยาบาล

1. มาตามวันเวลาที่แพทย์นัด
2. กลืนแล้วติด ให้ลองปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้
  - ให้หยุดการกินทันที
  - ให้ลุกขึ้นยืนและเดิน ร่วมกับจิบน้ำเล็กน้อย
  - ถ้าอาการยังไม่ดีขึ้น ทดลองให้ดื่มน้ำอุ่นเล็กน้อย หรือเครื่องดื่มน้ำที่มีแก๊ซคาบอ์เนต เช่น โซดา เป็นต้น

- ถ้าอาการยังไม่ดีขึ้น ควรให้มาพบแพทย์ทันที
3. มีอาการผิดปกติ เช่น มีไข้สูง หายใจลำบาก กลืนลำบาก อาเจียนมาก ท่านต้องติดต่อมายังโรงพยาบาลทันที

ข้อมูลการรักษา

โรงพยาบาล

หน่วยส่องกล้อง

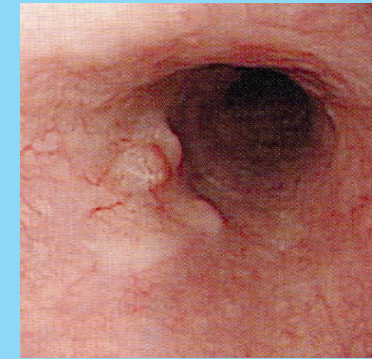
ศูนย์บริการการผ่าตัดแบบวันเดียวกลับ

ห้องฉุกเฉิน

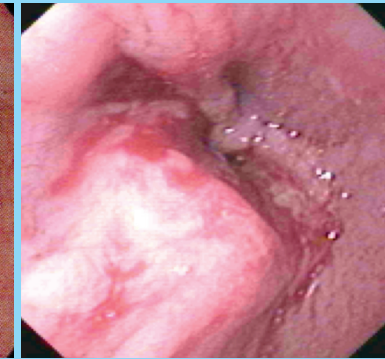
โทรสายด่วน

คำแนะนำ

การรักษา
มะเร็งหลอดอาหาร
ด้วยการใส่ท่อโลหะขยายหลอดอาหาร
โดยการส่องกล้องแบบผู้ป่วยนอก

มะเร็งหลอดอาหารระยะแรก

มะเร็งหลอดอาหารระยะลุกลาม

โครงการพัฒนาระบบบริการการผ่าตัด
แบบวันเดียว One Day Surgery
(ODS)

มะเร็งหลอดอาหาร

ส่วนมากทำให้เกิดอาการกลืนลำบาก อาจมีอาการอื่นร่วม เช่น สำลัก เมื่อแพทย์ตรวจพบว่าผู้ป่วยมีมะเร็งหลอดอาหาร จะได้รับการตรวจเพิ่มเติมเพื่อหา ระยะของโรค การรักษาขึ้นอยู่กับระยะของโรค เช่น การผ่าตัด การฉายแสง การรักษาด้วยเคมีบำบัด

การรักษา มะเร็งหลอดอาหารในระยะลุกลามที่ไม่สามารถรักษาด้วยวิธีการใดให้ดีขึ้นได้แล้ว การรักษาด้วยการใส่ท่อโลหะชนิดขยาย สามารถทำให้ผู้ป่วยทานอาหารได้ ทำให้คุณภาพชีวิตผู้ป่วยดีขึ้น

คุณสมบัติของผู้ป่วยที่ไม่สามารถเข้าโครงการได้

1. ผู้ป่วยที่มีปัญหาการระหว่างการส่องกล้องและใส่ท่อขยายหลอดอาหาร เช่น สำลัก ท่อเลื่อนหลุด หรือมีปัญหาด้านการหายใจหลังใส่ท่อ
2. ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอหรือเจ็บหน้าอกอย่างรุนแรงหลังใส่ท่อ
3. ผู้ป่วยที่บริเวณของหลอดอาหารที่ตีบนั้นอยู่สูงโดยตำแหน่งที่ตีบนั้นอยู่ภายในไม่เกิน 5 ซม. ใต้ต่อหูดหลอดอาหารด้านบน
4. ผู้ป่วยที่มีเลือดออกมาก หรือ มีความกังวลเรื่องการฉีกขาดของหลอดอาหารหลังใส่ท่อ

การดูแลในห้องพักฟื้น

การดูแลผู้ป่วยในห้องพักฟื้น สังเกตภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้หลังจากใส่ท่อ เช่น เจ็บหน้าอก มีไข้ อาเจียนเป็นเลือด ถ่ายดำ หลอดอาหารฉีกขาดกรดไหลย้อน (เรอเปรี้ยว หรือแสบอก) ถ้ามีความผิดปกติที่ต้องดูแลต่อเนื่องก็จะรับไว้เป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาล แต่ถ้าไม่มีอาการผิดปกติใดๆ ยกเว้นเจ็บแน่นหน้าอกเล็กน้อย แพทย์ก็จะให้กลับบ้านและนัดมาตรวจภายหลัง

คุณสมบัติของผู้ป่วยที่สามารถเข้าโครงการได้

1. ผู้ป่วยที่มีอาการกลืนลำบากจากหลอดอาหารตีบตันจากมะเร็งหลอดอาหารระยะลุกลาม
2. ผู้ป่วยมีสุขภาพแข็งแรงพอที่จะส่องกล้อง และ คาดการณ์ว่าจะมีชีวิตรอดอยู่มากกว่า 1 เดือนหลังการส่องกล้อง

การเตรียมตัวก่อนการส่องกล้อง

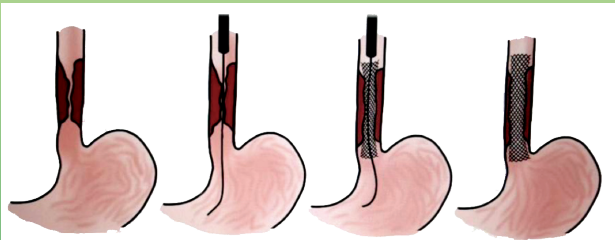
ผู้ป่วยจะต้องงดอาหารหรือน้ำดื่มไม่น้อยกว่า 6 ชั่วโมง มาพร้อมกัมพูชาติ ต้องรับคำอธิบายและให้ความเห็นชอบในการรักษา ในกรณีที่แพทย์พิจารณาให้ยาสงบประสาท ผู้ป่วยจะได้รับการให้สารน้ำทางหลอดเลือดก่อนการส่องกล้อง

การดูแลที่บ้าน

การรับประทานอาหารหลังจากการใส่ท่อขยายหลอดอาหาร

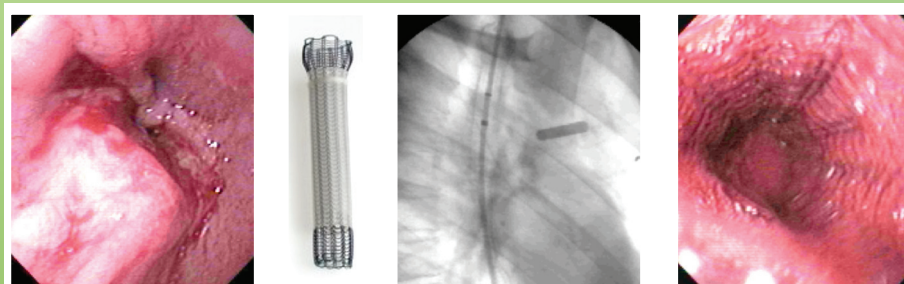
หลังการส่องกล้องและใส่ท่อในหลอดอาหารไปแล้ว เมื่อกลับบ้านผู้ป่วยเริ่มรับประทานอาหารได้ โดยเริ่มจากดื่มน้ำ ไม่ว่าจะเป็นน้ำเปล่า น้ำหวาน นม หรือน้ำ

การส่องกล้องใส่ท่อโลหะขยายหลอดอาหาร

1. หลอดอาหารตีบตันจากมะเร็ง ทำให้กลืนลำบาก
2. แพทย์ส่องกล้อง และส่งลวดผ่านจุดตีบ เพื่อนำทางท่อระบาย
3. แพทย์ส่งท่อขยายจนผ่านจุดตีบ
4. เมื่อใส่ท่อระบายเสร็จ แพทย์จะถอนลวดและกล้องออก เหลือไว้แต่ท่อระบายให้น้ำและอาหารผ่านได้

ภาพแสดงขั้นตอนการใส่ท่อโลหะขยายหลอดอาหารส่วนที่มีมะเร็ง

มะเร็งหลอดอาหารระยะลุกลาม

ท่อโลหะชนิดขยายได้

ภาพรังสีหลังการใส่ท่อ

ภาพจากกล้องส่องหลังใส่ท่อโลหะท่อจะเบียดมะเร็งทำให้หลอดอาหารกว้างขึ้น

ผลไม้ที่ไม่มีกาก ถ้าผู้ป่วยดื่มน้ำได้ดีโดยไม่มีอาการตีบแล้วติดหรือสำลัก จะค่อยๆ เพิ่มความเข้มข้นของอาหารจากน้ำดื่มเป็นอาหารที่เหลว เช่น โยเกิร์ต เป็นต้น ประมาณ 2 - 3 วัน และเพิ่มเป็นอาหารอ่อน เช่น ข้าวต้ม หรือโจ๊ก ได้ถ้าไม่มีปัญหาใดๆ หลังจากนั้น